

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.468/2022/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. január 12.

Az ügy tárgya: lopás vétsége

Terhelt: terhelt

Első fok: Nyíregyházi Járásbíróság, 18.B.618/2020/15., ítélet, tárgyalás,

2021. június 7.

Másodfok: Nyíregyházi Törvényszék, 3.Bf.344/2021/4., végzés, nyilvános ülés,
2021. október 5.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyíregyházi Járásbíróság 18.B.618/2020/15. számú ítéletét, illetve a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.344/2021/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Nyíregyházi Járásbíróság a 2021. június 7. napján meghozott 18.B.618/2020/15. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli lopás vétségében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bf) alpont]. Ezért őt – mint többszörös visszaesőt – 1 év 8 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a büntetés kitöltésének háromnegyed része után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a vagyonelkobzásról is.

[2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Nyíregyházi Törvényszék a 2021. október 5. napján meghozott 3.Bf.344/2021/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét – pontosítások mellett – helybenhagyta.

[3] Az irányadó tényállás szerint a terhelt 2020. február 13. napján 18 óra 20 perc és 18 óra 40 perc közötti időben a sértett körbekerített ingatlanára a kiskapun keresztül bement, és a sértett az ingatlan udvarán hagyott 15.000 forint értékű Strauss márkájú láncfűrészét, valamint a sértettnél javításra otthagyt, de a 2. számú sértett tulajdonát képező, 20.000

forint értékű Gardenfield márkájú láncfűrészeltulajdonította. A terhelt az általa eltulajdonított utóbbi láncfűrészelt odaadta testvérének, aki azt 2.000 forintért értékesítette. A terhelt testvérének nem volt tudomása arról, hogy a láncfűrész bűncselekmény elkövetéséből származik.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt hatályon kívül helyezés, és új eljárás lefolytatása érdekében.

[5] Kifejtette, hogy az elkövetési érték 35.000 forint, ezért a cselekménye nem bűncselekmény, hanem szabálysértés. Kifogásolta, hogy az eljárásban védő nem vett részt, így sérült a védelemhez való joga.

[6] A Legfőbb Ügyészség BF.533/2022/2. számú nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[7] Indokai szerint az elkövetési érték sem az egyes sértettek szerint külön-külön, sem együttesen nem haladja meg a szabálysértési értékhatárt, ugyanakkor a Btk. 370. § (2) bekezdés b) pont bf) alpontja szerinti lopás vétsége valósul meg, ha a szabálysértési értékre elkövetett lopást helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenve követik el.

[8] Kifejtette, hogy az eljárás során nem volt kötelező a védelem, nem sérült a terhelt védelemhez való joga, így nem állapítható meg a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontjában írt eljárási szabálysértés.

[9] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

III.

[10] A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[12] A terhelt álláspontja szerint – mivel az eljárás során védője nem volt – sérült a védelemhez való joga.

[13] A Be. 649. § (2) bekezdése taxatív felsorolja azon eljárási szabálysértéseket, amelyek felülvizsgálat alapjául szolgálhatnak.

[14] Az indítvány védővel kapcsolatos kifogása valójában a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati oknak feleltethető meg. Eszerint felülvizsgálatnak a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[15] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[16] A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

[17] Helyesen mutatott rá a Legfőbb Ügyészség, hogy a Be. 44. §-a szerint a büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ha a) a bűncselekményre a törvény öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli, b) a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy személyi szabadságot érintő kényszerintézkedés hatálya alatt áll, más ügyben letartóztatás, előzetes kényszergyógykezelés hatálya alatt áll, valamint, ha szabadságvesztést, elzárást vagy javítóintézeti nevelést tölt, c) a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy hallássérült, siketvak, vak, beszéd fogyatékos, más okból kommunikációképtelen, vagy abban súlyos fokban korlátozott, továbbá – a beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú, d) a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy a magyar nyelvet nem ismeri, e) a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy egyéb okból nem képes személyesen védekezni, f) a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság a terhelt vagy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy indítványára, vagy azért, mert azt egyéb okból szükségesnek tartotta, védőt rendelt ki, g) ha e törvény erről külön rendelkezik.

[18] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti abszolút eljárási szabálysértés csak akkor valósul meg, ha védő kirendelésére olyan esetben nem került sor, amikor azt a törvény kötelezővé teszi. Ha a törvény nem teszi kötelezővé a védő jelenlétét az eljárásban és más törvényi ok sem állt fenn a védő kirendelésére, akkor a védő hiányára alapozott felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt (Bfv.III.496/2019/2.).

[19] Nem kötelező tehát a védelem – miként jelen ügyben – a szabadlábon védekező terhelttel szemben az olyan bűncselekmény – lopás vétsége – miatt folyó eljárásban, amelynek büntetési tétele felső határa nyilvánvalóan nem öt évig terjedő, és a törvényben felsorolt egyéb ok sem merült fel.

[20] Az iratokból kitűnően a nyomozó hatóság a terheltet két ízben figyelmeztette arra, hogy az eljárásban a védő részvétele nem kötelező, de annak kirendelését indítványozhatja. Ezen lehetőséggel a terhelt nem élt, védő kirendelését a vádemelést megelőzően, és azt követően sem indítványozta.

[21] A rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy védő kirendelésének törvényi oka nem volt.

[22] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapított felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

[23] A terhelt indítványában vitatta a cselekmény minősítését, álláspontja szerint nem lopás vétségét, hanem szabálysértést valósított meg.

[24] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki törvénysértő büntetést. Ez a felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a terheltnek a jogerős ítéleti tényállásban rögzített magatartása a Btk. Különös Részeinek nem a bíróság jogerős ítéletében megjelölt rendelkezését meríti ki, és ennek következtében a kiszabott büntetés – a helyes minősítés alapulvételével – törvénysértő.

[25] A törvénysértő minősítés ekként nem önmagában felülvizsgálati ok, hanem abban az esetben, ha a törvénysértő minősítéshez törvénysértő büntetéskiszabás is kapcsolódik.

[26] A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[27] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét lopás vétségében megállapította, és törvényes a cselekmény minősítése is.

[28] Az irányadó tényállás szerint a terhelt a kiskapun keresztül bement a sértett körbekerített ingatlanára, és az e sértett által az ingatlan udvarán hagyott 15.000 forint értékű láncfűrész, valamint a sértettnél javításra otthagyt, de a 2. számú sértett tulajdonát képező, 20.000 forint értékű láncfűrész eltulajdonította.

[29] A Btk. 370. § (1) bekezdése alapján lopást az követ el, aki idegen dolgot másától azért vesz el, hogy jogtalanul eltulajdonítsa.

[30] A lopás elkövetési tárgya (az elvett dolog) az elkövető számára idegen, ingó és értékkel rendelkező dolog lehet.

[31] Vagyon elleni bűncselekmények körében – miként a lopás esetében – az elkövetési tárgy értékességének, azaz az elkövetési értéknek alapvető jelentősége van.

[32] A lopás minősítésének (minősített eseteinek) alapját részben az elkövetési érték, részben a további minősítő körülmények (elkövetési mód, körülmények, tárgyak) adják.

[33] Ehhez képest a lopás lehet tulajdon elleni szabálysértés [Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés a) pont első fordulat], vétség [Btk. 370. § (2) bekezdés], büntett [Btk. 370. § (3), (4), (5) és (6) bekezdés].

[34] A Btk. 459. § (6) bekezdése rögzíti a minősítés szempontjából irányadó elkövetési értékeket.

[35] A Btk. 462. § (2) bekezdés b) pontja szerint nem bűncselekmény, hanem szabálysértés valósul meg, ha a lopást ötvenezer forintot meg nem haladó értékre követik el.

[36] Az irányadó tényállás rögzíti, hogy a terhelt által elvett dolgok értéke 15.000 forint, illetve 20.000 forint, azaz nem haladják meg a szabálysértési értékhatárt.

[37] Ugyanakkor a Btk. 370. § (2) bekezdés b) pont bf) alpontja értelmében lopás vétsége valósul meg, ha a szabálysértési értékre elkövetett lopást helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenve követik el.

[38] A jogalkalmazói gyakorlat szerint minden olyan zárt hely, amely falakkal körülhatárolt és tetővel ellátott – akár az ideiglenes jellegű mesterséges építmény is – helyiségnek minősül, ha rendeltetésszerűen emberek tartózkodási helyül, munkavégzésre, ruhák elhelyezésére, dolgok tárolásra stb. szolgál.

[39] A helyiséghez tartozó bekerített helyen a falakkal, kerítéssel, élősövényvel vagy más módon körülvett olyan területet kell érteni, amely a lakás vagy egyéb helyiség rendeltetésszerű használatát elősegíti vagy kiegészíti, és ezáltal szorosan ahhoz tartozik, mint pl. az udvar, a kert.

[40] A helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre a jogosult tudta és beleegyezése nélküli bemenetellel minősítés lényegében a jogtalan behatolásnak a Btk. (illetőleg az 1978. évi IV. törvény) előtti ítélkezési gyakorlatban a „besurranásnak” ismert módját szabályozza.

[41] Jelen esetben a terhelt a két láncfűrész a lakóépülethez, mint helyiséghez tartozó bekerített helyre, a tulajdonos tudta és beleegyezése nélkül, a kiskapun keresztül bemenve, a kerítéssel körbevett ingatlan udvaráról tulajdonította el.

[42] Ezen körülmény a terhelt cselekményét bűncselekménnyé minősíti abban az esetben is, ha az elkövetési érték nem haladja meg a szabálysértési értékhatárt.

[43] A kiszabott büntetés akkor tekinthető törvénysértőnek, ha annak neme vagy mértéke a Btk. valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik, így a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével kiszabott, avagy az irányadó büntetési tételkereten belüli ugyan, de az anyagi jogszabálysértés kiküszöbölése mellett tartamában eltúlzottan súlyos, vagy eltúlzottan enyhe.

[44] Jelen esetben a terhelttel szemben kiszabott büntetés törvényes.

[45] A lopás vétsége két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A többszörös visszaeső terhelttel szemben halmazati büntetésül kiszabott szabadságvesztés büntetés a törvényi kereteknek megfelelő, semmiképpen sem tekinthető eltúlzottnak.

[46] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

IV.

[47] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[48] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. január 12.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

BÉ